

Poštni Glasnik

Glasilo Obl. organizacije pošt., telegr. in telef. uslužbencev v Ljubljani.

Letnik VIII.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1928.

21. – 22. številka.

Poštni kongres.

Za letošnji jubilejni kongres so se vršile pri upravi Saveza, pa tudi pri oblastnih organizacijah živahne predpriprave, da bi se ob desetletnici obstoja našega Saveza čim veličastnejše manifestiralo edinstvo, sloga in vzajemnost organiziranih poštinih uslužbencev naše države. Nemili politični dogodki zadnjih časov so grozili omajati tudi stavbo naše organizacije in skaliti naš poštarski praznik, toda hvala Bogu, zmagala je treznost in uvidevnost, razumevanje organizacije in njene neodvisnosti od umazanih političnih metod v naši državi. Zato ni manjkala nobena oblastna organizacija na kongresu in tako je bila manifestacija edinstva na letošnjem kongresu neskaljena — in kar je glavno, bila je prisrčna in iskrena.

Prvo, kar je treba ugotoviti in kar je pokazal letošnji kongres, je dejstvo, da so se vse obl. organizacije od zadnjega kongresa v Skoplju pred dvema letoma zelo okrepile, se poglobile v bistvo svoje naloge in presenetljivo napredovale. Vse so se postavile na zanesljivi temelj organizacijskega principa: najprej zbrati pod svojim okriljem in organizirati čim več uslužbencev, nato pa se sistematično in intenzivno poglobiti v delo. Dosedaj smo Slovenci v tem pogledu prednjačili in v sistematičnem podrobnem delu še danes prednjačimo, v širokopoteznosti so pa že drugi pred nami. To dokazuje neuspevanje naše akcije za zgradbo poštnega doma, za katero kažejo slovenski poštini uslužbenci premalo zanimanja in smisla. Pri nas smo pritirali organizacijo v malenkostno kramarstvo in ubijamo vse svoje sile, moči, energijo in čas za včasi naravnost brezpomembne, nenačelne in malenkostne intervencije, ki so zvezane z obširnimi in zamudnimi administrativnimi posli. Večina našega dopisovanja s članstvom — kar nam jemlje sedaj dobri dve tretjini vsega časa in delovne sile, — pomenja toliko, kakor podpirati komodnost osobja, ki misli, da je organizacija za to tu, da mu pojasnjuje in razlaga razne naredbe, zakone in pravilnike ter da oskrbuje članstvu lepša službena mesta. Drugod tega ni, pač pa imajo že povsod svoje poštne domove: v Beogradu, Skoplju, Novem Sadu in Sarajevu; blizu temu svojemu cilju so že tudi v Zagrebu. Slovenci pa smo od svojega poštnega doma še zelo daleč, dasiravno smo se dolga leta bili na prsa in kazali tovarišem na jugu svojo zavednost.

Pa to le mimogrede. Hotel sem s tem le reči, da se naša poština organizacija razveselivo dviga na tisto višino, za katero nas lahko zavidajo tudi druge resnejše, večje in pomembnejše organizacije drž. nameščencev v naši državi.

S to ugotovitvijo v zvezi je tudi razveseljiv pojav, da so prišli v vodstva posameznih oblastnih organizacij mlajši, trezni in inteligentni ljudje. Na letošnjem kongresu ni bilo več nekdanjih patetičnih govornikov, ki so prihajali nekoč na kongres iz raznih krajev države reprezentirali samo svojo častitljivo osebo brez vsakega pooblastila od kogarkoli. Stara, sentimentalna generacija, ki je nekoč frazarila, je odšla v zaslužni pokoj. Tudi nekdanjih beograjskih klik, ki so hodile nekoč na kongres »glasovat« po naročilu in aplav-

dirat različnim govornikom, sedaj ni več. Na kongresu odločujejo sedaj samo pravi delegatje oblastnih organizacij, ki se izkažejo s pismenimi pooblastili in ki resnično nekoga zastopajo. To so iz večine mlajši ljudje, ki se jim pozna, da so izšli iz šole moderne dobe, ko so nove družabne in socialne ideje prelomile s starimi tradicijami in postavile mlajši rod na realnejša tla življenja. Ali kakor mi je dejal mlad, inteligenčen tovariš — delegat Črnogorec: »Nekoč smo tudi mi radi nastavljali uho junaškim popevkam in narodnim epopejam, nekoč je tudi nam igralo srce, se je solzilo oko ob guslarjevi pesmi, toda tista doba je minula in sedaj pojo stroji, struji elektrika in na naša pleča udarjajo valovi socialnih problemov.«

Resnično in odkrito povedano: meni je vlił zadnji kongres novega optimizma v dušo, da s trdno vero in zaupanjem zrem v mlajšo, nastajajočo generacijo naših organizatorjev, ki nosijo v našo dobo zdrav duh in zdrave ideje socialnega preporoda. V daljavi, ki je morda že bliže nego si mislimo, se svita jasnejše nebo.

Dne 11. julija ob pol 10. uri dopoldne se je vršila v saborni cerkvi spominska svečanost v počastitev spomina vseh dobrotnikov in utemeljiteljev, vseh v vojnah za narodno osvobodjenje in ujedinjenje pomrlih in padlih ptt. uslužbencev ter vseh umrlih zaslužnejših članov Saveza. Tej svečanosti je prisostvoval poštini minister dr. Kujuzdžić, generalni direktor M. Djordjević, prejšnji generalni direktor Dimitrijević, šef kabineta in še mnogo drugih funkcionarjev poštnega ministrstva. Svečanosti sta prisostvovali tudi vdovi pokojnih ministrov Žarka Miladinovića in Vlajka Kocića.

Svečenik je imel po obredu dolg, lep in zlasti za nas katoličane zelo zanimiv govor, ki ga bomo prinesli, če bo le mogoče, vsaj v izvlečku v eni izmed prihodnjih številčk našega Glasnika. Po zadušnici so se zbrali delegatje v poštnem domu, kjer je bil pripravljen domačinski kolač in majhna zakuska. Iz doma so se odpeljali delegatje in člani uprave Saveza z avtomobili na Avalo, kjer so položili na grob neznanega junaka venec.

Istega dne se je vršila popoldne ob pol 5. uri v domu predkonferenca delegatov, ki jo je otvoril predsednik Saveza Toma S. Jovanović s sledečim nagovorom:

Družabno in društveno življenje stoji na prilično labilnih principih. Zgodovina nas uči, da se ti principi ne prestopajo. Socialne revolucije so izpreminjale ne samo filozofska načela o življenju, marveč tudi družabni red. Francoska revolucija je prinesla pred sto leti človeški družbi novih vrednot, na katerih še danes stoji velik del družabnega reda. Ruska revolucija je dala konture novemu družabnemu življenju. Naj ima kdo o metodah teh revolucij kakršnokoli mišljenje, toda gotovo je, da pomenjajo v razvoju človeštva korak naprej. Tudi italijanska revolucija je prinesla v družabno življenje nove elemente, ki se ne razlikujejo mnogo od tendence ruske revolucije. Te tendence so jasne: bodočnost državne tvorbe, princip bo-

dočega parlamenta sloni na elementih, ki tvorijo strokovne organizacije. Bodoči parlament bodo tvorile strokovne organizacije, čijih predstavniki v parlamentu bodo dobivali navodila za svoje delovanje iz najvišjih in najsuverenejših forumov, kjer kulminira volja posameznih stanov, t. j. na kongresih svojih strokovnih organizacij. Strokovne organizacije pa se bodo zopet družile po sorodnosti interesov.

Današnje predstavnice v parlamentu, t. j. stranke in njihova politika so se preživele in omajale. To se jasno kaže dan za dnem. Sicer predstavljajo pod sugestivno močjo nove dobe tudi današnje politične stranke nekakšno zainteresiranost nad izvestnimi strokami ali stanovi, toda v socialnem pogledu to zastopstvo nima sinteze in je daleč od potreb ljudi, ki jih lažnivo predstavljajo današnje stranke. Ti zastopniki stanov se nikdar ne obračajo po navodila na edino merodajno mesto — na strokovne organizacije.

V takih okoliščinah in perspektivah stopa naša organizacija k jubileju svojega desetletnega obstoja in dela. Deset plodonosnih let je za nami. S ponosom sme organizirano ptt. osobje gledati na to dobo. Glavna moč in sila naše organizacije pa leži v njeni enotnosti in solidarnosti. Nikdar v teh desetih letih ni bilo v naši organizaciji nesoglasja v nacionalnem, političnem ali verskem pogledu. Bila je od svojega postanka edinstvena v nacionalnih in socialnih stremljenjih. Niso nas ločile niti etnografske niti geografske meje. Tem trzavicam niso bile zmožne odoleti druge strokovne organizacije in pri vseh so bili zadnji kongresi burni. Toda poština organizacija, naš Savez je šel brez nevarnosti tudi skozi Scilo in Karibdo zadnjih nemilih političnih dogodkov, ki so razdvojili vse duhove v naši zemlji. In tako slavimo svojo desetletnico morda ptt. uslužbenci edini v naši državi, stopajoč neomahljivo kakor vseh deset let po ravni poti sloge, edinstva in bratstva, kačoč prelep vzgled vsej državi in vsem faktorjem. Prihiteli so na ta jubilej Srbi, Hrvati in Slovenci kakor vsa leta doslej in to nam je zlasti v današnjih težkih dneh v ponos. (Burno odobravanje.)

Tudi za bodočnost imejmo organizirani ptt. uslužbenci neprestano pred očmi to edinstvo. Kajti gorje nam, če bomo sledili dandanašnjim melodijam, ki pozivajo k razcepljenosti, kajti to bi značilo, da bi se tudi naša stanovska zajednica razcepila. Vsi ti razcepljeni deli pa bi bili plen nemilosrdnih ljudi, ki danes zapeljujejo narod in bi nas razdvojene kruto pogazili k tlom.

Jutri in v naslednjih dveh dneh bomo posvetili vse svoje moči programu našega kongresa. Na dnevnem redu so vprašanja, ki nam živo režejo v meso in o katerih moramo razpravljati z vso resnostjo in odločnostjo. Zato je potrebno, da se o glavnih točkah dnevnega reda porazgovorimo že na predkonferenci delegatov, da ne pride na kongresu samem do kakih nesoglasij. V referatih, ki jih predloži uprava Saveza kongresu, boste našli kvintesenco savezovih stremljenj. To je pričetek programa za drugo dobo Saveza, ki stopi v drugo desetletje svojega obstoja in dela.

Specijalni zakon za ptt. stroko, ki je bil že večkrat na programu naših kongresov, bo tudi na jubilejnim kongresu naša zahteva, ki jo bomo predložili kongresu in merodajnim s posebnim povdorkom. To vprašanje se bo ponavljalo in bo prihajalo na dnevni red naših kongresov toliko časa, dokler ne bomo uverili merodajnih faktorjev o potrebi donošenja tega zakona. Če tudi ga zahtevamo 100 let, ptt. osobje in njegova organizacija se s te zahteve ne more in ne sme umakniti niti za hip, dokler ga ne dosežemo. Nočemo, da se dele ptt. uslužbenci po kakšni Darwinovi teoriji, marveč specijalni zakon jih mora poznati samo po načinu službe, ki jo opravljajo in to čisto matematično izračunano in grafično ugotovljeno.

Poštna šole z enotnim, edinstvenim nivojem znanja zahtevamo zato, da uničimo antagonizem v vrstah ptt. osobja. V naši stroki hočemo imeti enako izšolano osobje, da ne bo trenja v naših vrstah zaradi formalne etikete, ki jo dajejo šolska izpričevala ali protežirane stroke ptt. službe. Odločno zahtevamo, da se vrnemo na uzakonjeno črto šolske in strokovne izobrazbe, ki je z zakonom predpisana za našo stroko. To našo zahtevo zlasti podpirajo izkustva zadnjih let, ko je poštna uprava opustila to črto in so se dogajale stvari, ki so že iz interesov države in stroke absolutno nedopustne in škodljive. Mi vemo, da od tistih maturantov, ki so prišli zadnja leta v poštno službo, ni nobenega več v stroki. Iz čisto materialnih in sebičnih razlogov so se zatekli v okrilje naše stroke, kjer so dobivali skromno plačo namesto štipendij, da so na ta način završili študije na pravni, filozofski ali tehnični fakulteti. Iz umljivih razlogov se ti ljudje niso posvetili delu in znanju v poštni stroki, marveč so po dovršenih študijah odšli tja, kjer je bilo polje za njihove ambicije in kvalifikacije bolj plodno. Ostali pa so v stroki ljudje — nestrokovnjaki, ki jih je poštna uprava vzela v službo zaradi pomanjkanja strokovnega naraščaja. Danes sestavljajo našo stroko dnevničarji, pred javnostjo pa doživlja stroka blamažo za blamažo in vedno pogostejše se pojavljajo zlorabe, ki jih izvršuje nestrokovno osobje na račun zdecimiranega strokovnega osobja. Zato se morajo otvoriti v vseh večjih centrih poštne šole po potrebi, ki jo je treba statistično ugotoviti za vse pokrajine enako in za vsako leto sproti.

V naši stroki so tudi pravniki. Nimamo ničesar proti njim, ne borimo se zoper nje, za to nimamo ne razloga ne volje. Naj bodo v naši stroki na administrativnih mestih tudi pravniki, ki naj bodo razvrščeni z istimi študijami in kvalifikacijami in ki naj prejemajo tudi iste prejemke kakor njihovi tovariši v področju ministrstva pravde, kakor sodniki itd. Isto velja glede inženjerjev. Toda pravniki naj urejajo v naši stroki zgolj vprašanja, ki so čisto administrativno-juridičnega značaja. Vprašanja, ki se nanašajo na upravljanje ptt. poslov, pa naj bodo domena strokovno izvežbanega ptt. osobja. Absurdno je, da pravniki, čijih študije nimajo nobene zveze z manipulativnimi posli poštne stroke, ki nikdar niso sedeli za oken-cem, nikdar delali na morzeju, hugesu, v špediciji, ambulancah, pri telefonu, v blagajnah, nikdar vodili pošt, — da taki, samo teoretično izvežbani ljudje vrše kontrolno in inspekcijsko službo nad ljudmi, ki so se teoretično in praktično izvežbali v dolgoletnem poslu specialno za ptt. službo. Tega ni nikjer drugje. Inspektorji osnovnih šol so učitelji-strokovnjaki, ki so se povzpeli na mesto nadzornika na podlagi dolgoletnega teoretičnega in praktičnega izkustva in ki so prešli vse faze učiteljevanja. Ne trdimo, da bi si pravniki kot inteligentni ljudje ne mogli v nekaj časa pridobiti dovolj teoretičnega znanja, toda teorija je relativnega značaja za našo stroko in zato jim manjka im-

presivnega razmerja do praktičnega razvijanja poštne službe. Taki službo morejo s pridom vršiti samo taki pravniki, ki so izšli sami naravnost iz stroke in prešli vse faze praktičnega dela.

Stanovanjsko vprašanje še nikdar ni bilo tako pereče, kakor je sedaj. Vse kulturne države so posvetile temu vprašanju svojo največjo pozornost in podprle gradbeno akcijo s prispevki iz državne blagajne. Samo naša država ni pokazala prave iniciative v tem pogledu. Naravno, da država sama ne bi mogla odpraviti stanovanjske krize, ker je naša država najbolj trpela v svetovni vojni in ker se nahaja v težki gospodarski krizi, toda s sodelovanjem samoupravnih oblasti bi se bilo moglo to vprašanje rešiti povoljno vsaj, kolikor se tiče državnih nameščenec in javnih zgradb. Najmanj pa je pokazalo smisla za stanovanjsko vprašanje poštno ministrstvo. Vsa druga ministrstva so vsaj nekoliko podprla iz svojega proračuna gradbeno akcijo, edino pošta dela izjemo. Tako je na pr. prometno ministrstvo zgradilo v vseh večjih centrih stanovanjske hiše za svoje uslužbence in je postavilo zanje celo nekaj bolnic. Generalna direkcija carin je sklenila, uporabiti v to svrhu preostanek kaldermiskega fonda v znesku 105 milijonov Din. Poštno ministrstvo izkazuje lep dobiček. Poštna hranilnica podpira iz svojega dobička razne ustanove in celo učiteljske; samo za svoje ljudi, za tiste ljudi, ki so s svojim delom ustvarili premoženje poštne hranilnice, ne dá niti prebite pare. To je nečuvni in edinstveni primer v zgodovini človeštva. Tako mačehovsko in brezsrčno ne postopa s svojimi uslužbenci niti še tako nečloveški gospodar. Zahtevamo, da tudi poštno ministrstvo stavi v svoj proračun po vzgledu drugih ministrstev vsako leto večjo vsoto v svrhu omiljenja stanovanjske bede med ptt. uslužbenci in da poštna hranilnica vrne vsaj del svojega dobička tistim ljudem, ki so ga pravili skupaj.

Bolniško-posmrtni fond nam je potreben zlasti sedaj, ko nam je s finančnim zakonom in pa s prehodom večine državnih bolnic v samoupravna področja okrnjen čl. 112 uradniškega zakona. Ako ima vojaštvo za vsako svojo edinico od 80 vojakov svojo bolnico in svojega zdravnika, bi morali imeti tudi vsi ptt. uslužbenci vsaj nekaj bolnic in par sanatorijev. To vprašanje se bo moralo rešiti potem samopomoči, tako da bomo ptt. uslužbenci sami prispevali v bolniško-posmrtni fond, a naravno ga bo morala podpreti vsako leto tudi država iz svojih sredstev.

Proti komercializaciji moramo nastopiti iz čisto socialnih, pa tudi iz nacionalnih in državnih interesov. Mi smo odločno prot temu, da dá država v najem privatnikom i ptt. stroko in ljudi, ki ji služijo. Mi se ne pustimo prodajati kot sužnji. Organizacija mora vse dogodke, ki se nanašajo na njeno članstvo, vnaprej videti in ne sme nikdar dopustiti, da se izvrši kak važen dogodek nepredvideno. Organizacija mora varovati interese svojega članstva, kadar je še čas. Ko je dogodek že tu, se navadno ne dá nič več popraviti. Zato naš Savez tudi v tem slučaju pravočasno dviga svoj protest proti nameravanemu atentatu na ptt. osobje in stroko ter poziva svoje članstvo, da se povsod in vedno bori proti nakani komercializacije.

Našli so se celo med poštними uslužbenci kratkovidni in naivni ljudje, ki se navdušujejo za komercializacijo, ki bi za ptt. osobje ne pomenila nič drugega, kakor moderno robstvo, češ da bo ptt. osobje boljše osigurano, če preide pošta, telegraf in telefon v privatne roke. Mi bi tem zasleplencem ne privoščili, da spoznajo kdaj na svoji koži, kakšna je ta privatna iniciativa in kdo stoji za to firmo. Priporočili bi jim, da si ogledajo vzgled v tujih državah, ki so na drugačni stopnji razumevanja človeške skupnosti in socialne-

ga napredka, potem pa še posebej prouče vzgled privatne iniciative v naši državi. V državi, kjer cvete korupcija, pomenja privatna iniciativa nekontrolirano pljačkanje.

Sicer pa, če se že govori o komercializaciji, bi bilo treba govoriti še poprej o tem, kakšni so računi poštne uprave glede materiala in imovine. Treba bi bilo zahtevati točne račune o inventarju iz dobav in reparacij, o dohodkih in izdatkih, o vrednosti celokupnega premoženja. Treba bi bilo vedeti, kakšen je ta material in kako je bil pridobljen, kje je plasirana imovina, kje je stari in obrabljeni material, ki je bil zamenjan z novim, ali je bil prodan oziroma če ni bil prodan, ali je bil uničen ali — ukraden. Z nečistimi in nepopolnimi načuni se ne more in ne sme izvesti komercializacija, ker bi se to reklo zabašuriti na premeten način neke neurejene račune o državni imovini.

O vstopu v internacionalno federacijo bomo takisto sklepali na kongresu. Uprava Saveza je razmišljala o tem že na več sejah in prišla do zaključka, da je naš Savez po 10. letih svojega dela in obstoja zrel za vstop v svetovno kolo svojih tovarišev in tovarišic iz vseh držav iz celega sveta. Naši uspehi v 10. letih so nam dali toliko moralnih sposobnosti, naša organizacija je toliko izklesana in poglobljena, da se lahko brez bojazni pridruži mednarodni zvezi, v katero ne bomo stopili praznih rok in kjer bomo dostojno predstavljali ptt. uslužbence naše države. Mnenja smo, da je letošnji jubilejni kongres najlepša prilika za ta korak, ki nas povede izven domačih meja v svetovno zajednico, vedno pa po načelu: **skozi nacionalnost v internacionalnost**.

Od internacionalne smo dobili po njenem tajniku dr. Mayerju povabilo, da se tudi organizacija ptt. uslužbencev kraljevine SHS priključi svetovni zvezi. Ta zajednica je postavljena na iste principe kakor Društvo narodov in služi po ptt. uslužbenih vsega sveta zblizanju narodov. Poleg tega nam narekujejo to tudi drugi, višji smotri: socialni interesi osobja iste branže, ideja človečanstva in svetovljanstva, kateri služimo poštarji že po prirodi svoje službe kakor nihče drugi. Mislim, da bomo tako najlepše proslavili svojo prvo desetletnico in najlepše stopili v drugo desetletje, če tudi organizirano ptt. osobje naše države dokaže svojo etično zrelost in sposobnost s tem, da v internacionali tudi ono doprinese svoj del svetski ideji človečanstva, ljubezni in sprave med narodi, k visokemu cilju vseh internacionalnih združenj — k svetovnemu miru.

Po tem poročilu predsednika Saveza Tome Jovanovića je bila otvorjena debata, ki je trajala več ur. V debati so sodelovali delegatje vseh oblastnih organizacij. Predkonferenca je ugotovila soglasnost v vseh načelnih točkah, ki se imajo obravnavati na kongresu.

Drugi dan, 12. julija, je ob 9. uri 30. min. otvoril kongres predsednik Saveza T. Jovanović. Po kratkih pozdravih zbranim delegatom, generalnemu direktorju g. Djordjeviću, šefu kabineta g. Milojkoviću, predsedniku Glavnega saveza g. dr. Miki Jovanoviću in zastopniku Saveza nabavljalnih zadrug preide takoj na dnevni red s poročilom, da g. minister dr. Kujućić zaradi nujnih državnih poslov ne more prisostvovati otvoritvi kongresa.

Za predsednika kongresa je bil izvoljen Tomo Jovanović, za I. podpredsednika Joško Jakše (Ljubljana), za II. podpredsednika Rado Pavlović (Split), za tajnika Ljub. Petrović (tajnik Saveza), za podtajnika Ilija Begović (Zagreb) in Mih. Matić (Novi Sad), za overovatelja zapisnika Pavle Milojević (Sarajevo) in Veselinović (Novi Sad), za števce glasov Artonović (Skoplje) in N. Tkalac, zastopnik pogodbenih poštarjev. (Dalje prih.)

Težnje poštних upravnikov.

KAJ ZAHTEVAMO PREDSTOJNIKI DRŽAVNIH POŠT?

Dolžnosti predstojnikov so na kratko začrtane v členu 37 pravilnika o delokrogu in pristojnosti direkcije pošte in telegrafa. V prvem odstavku tega člena je z enim samim stavkom povedano, kar govori podrobno o dolžnostih predstojnikov cela vrsta strokovnih knjig. Ne najdeš niti enega uradnega predpisa, kjer ne bi bil omenjen delokrog predstojnika. Refren vsake odredbe, odloka itd. pa se glasi: »Dolžnost predstojnika je, da . . .«, sicer se bo napram njemu postopalo po zakonu.

Poleg »malenkostnih« ultrabirokratičnih administrativnih poslov, imamo čast biti še sozaklepni uradniki I (polagatelji mesečnih računov), kontrolorji (pregledovalci vseh pošt, brzojavnih, telefonskih računov, vseh prometnih listin), predstojniki pošt IV. reda pa kot nameček še eno izmed manipulativnih služb (pri okencu); običajno je, da si izbero »najlažje«.

Za vso to izredno veliko odgovornost pa ne dobe predstojniki niti pare več kakor ostali uradniki po zakonu. Le-ti so še na boljšem, ker prejemajo za posebno vrsto službe nočnino, različne tantieme, potnine, poleg tega so pa še prosti po službeni razdelitvi. Predstojniška služba pa ne spada v »posebno vrsto služb«, ker — ne vem, kaj naj zapišem — pa recimo »ker ni nič«.

Upravitelji šol so honorirani — mesečno okrog 200 Din. Merodajni faktorji upoštevajo njih posle, ki pa zdaleč niso tako odgovorni kakor naši. Ti se pač lahko zavedajo, da so voditelji, ker so za to posebno nagajani. Pa ne samo pri tej, tudi pri drugih strokah prejemajo predstojniki takozvane funkcijske doklade. Pošta pa, ki je povsem ne samo aktivna, temveč izkazuje milijonske dobičke, nima prav nobenega smisla za upravnike, ki imajo neposredno v rokah ves pošt, brzojavni in telefonski promet.

Pod prejšnjo poštno upravo smo dobivali poštarji in nadpoštarji — skratka predstojniki — posebne doklade, in sicer aktivitetno doklado in nagrado od poštne hranilnice. To so bile nekake funkcijske doklade, ki so se v prejšnjih časih pač poznale in nekaj izdale.

Iz povsem upravičenih razlogov **zahtevamo** za našo **izredno težko in odgovorno službo**:

1. prvo skupino II. kategorije po preteku predpisane dobe,
2. funkcijsko doklado od poštne uprave,
3. nagrado od poštne hranilnice.

Točka 1. je popolnoma jasna. Samo toliko je pripomniti, da bi upravniki po preteku določene dobe **morali** in ne mogli napredovati v 1. skupino.

Viri za doklado po točki 2. naj se vzamejo od prodanih poštah vrednotnic. Če da poštna uprava prodajalcem vrednotnic 2%, zakaj bi ne dala tudi nam 2%, medtem ko dobe trafikanti od tobačne uprave 4%. Da bi ne nastale prevelike razlike med posameznimi tovariši, ker se pri nekaterih poštah prodaja ogromna množina vrednotnic, naj bi se določila ta doklada pavšalno, tako da bi dobivali upravniki izvzetih pošt in pošt I. reda po 300 Din, upravniki pošt II. in III. reda po 200 Din in predstojniki pošt IV. reda po 100 Din na mesec.

Pripominjam, da je na glavni zagrebški pošti privatni prodajalec vrednotnic, ki ima lastne nameščenke v službi, in prejema samo 2% provizije od nabavljenih vrednotnic, pa živi briljantno. Kako je to mogoče, je vsakemu znano pri naših sedanjih razmerah. Nobeden državni uradnik nima take plače — zaslužka, medtem ko ga ta prodajalec ne more lažje zaslužiti.

K točki 3: Člen 35 poštno-hranilne in čerkovne službe našteva, da se delni dobiček razdeli takole: 1% nagrada nadzorstvu, 5% marljivim uslužbencem poštne hranilnice, 1% ministrstvu prosvete za marljive učence, 30% za povišek rezervnega fonda, ostanek presežka se vloži v državno blagajno kot proračunski dohodek.

Privoščimo vsem prizadetim pod točko 1. in 2. Iz nadaljnjih točk pa je razvidno, da je še zadosti dobička. Če se daje nagrada uradnikom poštah hranilnic, ki so s svojim delom zaslužili nagrado kot **posredno** prizadej, je tembolj upravičena zahteva, da se nagrade tudi upravniki in blagajniški uradniki, ki so v **neposredni** zvezi ne samo s knjigovodstvom, temveč tudi z vplačili in izplačili v poštno-hranilnem in ček. prometu, torej z denarjem v gotovini.

Če ima poštna hranilnica denar za marljive lastne uradnike in za marljive učence na razpolago, ga mora imeti **v prvi vrsti za poštne uradnike**, kakor je bilo to pod prejšnjo upravo. Z isto pravico zahtevamo tudi mi 5% kot nagrado iz dobička - presežka. Po kakšni pravici dobiva gen. direktor poštne hranilnice okrog 120.000 Din, direktorji njenih podružnic pa po 60.000 Din nagrade na leto, delovno osebje pri poštah pa niti pare? Za ta honorar naj se določi slična lestvica kakor za doklade od poštne uprave pod točko 2., seveda v višjih zneskih.

Ko bo ta zahteva urejena — in to se mora doseči — potem morajo zasedati mesta predstojnikov kompetenti, upoštevajoč predvsem njih službena leta, **strokovno** izobrazbo in sposobnost, ne pa politično pripadnost, kar se pri nas dosledno dogaja. **Ja.**

KDO PA BO ŠE UPRAVNIK POŠTE?!

Pogosto se razpisujejo predstojniška in upravniška mesta, pa le malokdo prosi za nje. Zakaj neki? Ker je v sedanjih razmerah vsak poštni uradnik **kaznovan**, če ga postavijo za upravnika ali predstojnika pošte. Mogoče bo kdo ugovarjal, pa evo dokaza!

Če služiš kot dodeljen uradnik, si vedno v mestu ali vsaj na sedežu okrajnega glavarstva ali sodišča, torej vsekakor v večjem kraju. Če si oženjen, imaš otroke za šolo, je v večjem mestu srednja ali vsaj meščanska šola, kjer otroke šolaš in do kruha spraviš. A upravnik na deželi? **Joi!** Če pa nisi oženjen ali si vdovec, — ko svojo službo izvršiš, klobuk na glavo pa srečno pošta do druge ture!

Če si pa postavljen za upravnika pošte, vidi, da si odgovoren v uradu in doma, podnevi in ponoči, ko tovariš — dodeljeni uradnik brez skrbi spi. Dogodi se vlom, tatvina ali kaka druga nerednost, napije se uslužbenec ali podobno, za vse odgovarja upravnik — predstojnik pošte. Povrh vsega je še čedalje večja in komplicirnejša administracija. Torej dela in odgovornosti več nego dodeljeni uradnik, **a plače manj ko dodeljeni uradnik**, zakaj ta služi v mestu, ki je po neki čudni pameti v višjem druginjskem razredu. V južnih krajih naše kraljevine ima vsak upravnik pošte stanovanje v naravi. V krajih, kjer ni preskrbljeno tudi za upravnikovo stanovanje, **se pošta vobče ne odpre!** Pri nas — v **napredni** pokrajini, pa bodo po ukinitvi stanovanjskega zakona selili upravnike pošt v hleve in kurnike.

Ljudstvo misli, da ima upravnik pošte za svoje odgovornejše in večje delo posebno doklado, tako imenovano voditeljsko doklado, da višje napreduje, da ima zajamčene dopuste itd., toda vsega tega **upravnik pošte nima**. Morda imajo take ugodnosti **voditelji uradov drugih strok**, **nikakor pa ne pri pošti**, ki je na glasu, da je **zadnja pri plačilu, a prva pri taksiranju**.

Dopust je po uradniškem zakonu vsakemu uslužbencu zagotovljen, toda dodeljen uradnik ga še kako dobi, upravnik pošte ga pa največkrat ne, ali pa ga dobi v takem času, da ne ve kam z dopustom. Nikoli ne ve, ali in kdaj ga bo dobil. Da je tak dopust iluzoren, če se človek na njega ne more pripravit in zanesti, je jasno.

Vprašali boste nemara, zakaj pri takih razmerah sploh še kdo prosi za predstojniško ali upravniško mesto? Mar res samo zaradi ubogega »titelna«? Bože moj, minili so časi, ko je to vleklo. Danes je glavni titel, ali moreš živeti in oblačiti sebe in svojo družino, ali ne moreš. Dajte nam za našo odgovornost in večje delo večjo nagrado, potem nam pa nateknite kakršenkoli še tako nekrščanski titel. Že sedanjí »starešina« je pravo strašilo, pa sprejmemo še titel »poštni šimelj« če hočete, še vizitke si bomo dali tiskati s tem titulom, magari iz uradnega pavšala — krohot peklenški! — samo funkcijsko doklado naj nam dajo!

NOVE METODE PRI IMENOVANJU UPRAVNIKOV.

Pred nedavnim časom je bilo v Sloveniji razpisanih več upravniških mest pri večjih poštah. Poštno ravnateljstvo je izpraznjena mesta razpisalo in stavilo ministrstvu stvarne in pravične ternopredloge: po činu, službeni starosti in sposobnosti prosilcev. Do tu bi bilo vse v redu. Vse lepše stvari pa se gode pri aprobačijski instanci — pri ministrstvu. V nekem primeru je ministrstvo vrglo ternopredloge direkcije menda kar v koš ter je vzelo najmlajšega med prosilci in ga premestilo kot uradnika na razpisano upravniško mesto. Dalo mu je neobičajni službeni naziv »p. t. čin, vršilec dužnosti upravnika«, pa je bil predstojnik pošte postavljen. »Vršilec dužnosti« je imel menda za upravniško mesto samo to prednost, da je bil protežiranec nekega višjega poštne funkcijonarja. Kaj mar gospodom službena doba prosilcev, kaj njih višji čin, kaj njihova odlična ocena in sposobnost! Vse to spada pri imenovanju med staro šaro — glavno je, da si milijenecekakega višjega gospoda in ta ti že preskrbi, da se zgodi magari največja krivica vsem ostalim prosilcem. Ubogi uradniški zakon tu ne pride v poštev.

Vprašamo, zakaj imamo sploh še poštne ravnateljstva? Pa čemu, saj jih ni treba. Ravnateljstvo naj si v bodoče prihrani nepotrebno delo in pisarenje pri imenovanju upravnikov. Saj lahko ministrstvo postavi najmlajšega pripravnika za »vršilca dužnosti«. Ironija! da, da — »vršilci dužnosti« smo pač vsi, zato še ni treba posebej prositi, dolžnosti imamo dosti pač vsi, pravic pa nikalih.

Neprižadeti.

KAJ PA JE TO »STAREŠINA«?

V »Poštnem glasniku« štev. 3 od 1. februarja 1923 se je v krajšem članku z naslovom »Starešine« nekdo obregnil, ko je direkcija (takrat še »poštno ravnateljstvo«) prvič rabila v okrožnici štev. 2051/I od 19. januarja 1923 izraz »starešina«. Pisec dokazuje, da je to spako zagrešil nekdo, ki slabo obvlada srbohrvaščino. Na koncu pa pravi:

»Besedice starešina ni torej smatrati za kak službeni naziv, kakor šef odseka ali upravnik, in se ne sme rabiti v smislu, kakor je to naredilo naše ravnateljstvo v omenjeni okrožnici. Starešin Slovenci ne poznamo več, razen onih, ki korakajo pri svatbah ponosno za harmoniko, kadé dolge cigare ter imajo s cvetjem ozaljšane klobuke. Slovenci rabimo besedico starešina samo še v prenešenem pomenu in mi vsakokrat uide na smeh, kadar jo hoče kdo rabiti v prvotnem pomenu. Pred dušne oči mi škrtelj pričara tova-

riša Toneta, ki sedi ves ovenčan za bogato, z jedili obloženo uradno mizo.»

Članek ni podpisan, pa vendar dobro vem, kdo je pisal in o kom. Pred dušne oči — da govorim s piscem — mi skratelj pričara nepozabnega prijatelja rajkega Jožeta Otoničarja, kojega šegavi in kritikujoči ton ne more zabrisati avtorja gornjega članka. Njegov tovariš »starešina« Tone, ki sedi s šopkom na klobuku in z viržinko v ustih za uradno »ohceto« mizo, to je tov. Tone Berčon, upokojeni upravnik pošte Ljubljana 4.

Že par let imam v mislih daljši članek »o slovenščini in jugoslovanščini«, ki ga ob priliki čisto gotovo objavim o mrcvarenju našega lepega jezika po tistih ljudeh, ki mislijo, da je prav in nobel samo tisto, kar ni domače. To je dolgo poglavje, pa danes je govor samo o »starešinah«.

Če izvzamemo naše starešine pri svatbah in srbske starešine v srbskih rodbinskih zadržavah, pomeni **srbski** izraz »starešina« enostavno po slovensko »predstojnik«. Vsak predstojnik kateregakoli urada, česar koli, je starešina. Direktor je starešina direkcije, šolski upravitelj starešina šole, davkar starešina davkarije, poštni upravnik starešina poštne urada itd. itd. Z eno besedo: vsak predstojnik je starešina in vsak starešina predstojnik, ker je pač eno in isto, samo da je starešina po srbsko, predstojnik pa po slovensko. Ker smo mi za enkrat še na Slovenskem, ne vem, zakaj naj bi hodili k Srbom na posodo po besedo, ki jo imamo sami, ko pa Srbi niti za svoje turške izraze ne pobero naših lepih slovenskih in slovanskih besed.

Praviloma bi se morali imenovati predstojniki vseh pošt upravniki ali upravitelji, zaradi mene lahko predstojniki izvzetih pošt in pošt I. reda višji upravniki, kakor so bili za časa Avstrije poleg poštne upraviteljeve (Postverwalter) tudi višji poštni upravitelji (Oberpostverwalter). Zakaj so pri nas samo predstojniki pošt I., II. in III. reda upravniki, predstojniki pošt IV. razreda pa so brez naziva, ne moremo razumeti. Kajti predstojnik (po srbsko starešina) pošte IV. reda nima oznake »predstojnik« kot titel, ampak znači to samo njegovo službeno svojstvo.

Da je bedarija še večja, so po uredbi upravniki samo tisti predstojniki, katerih položajna skupina odgovarja razredu (redu) njihove pošte. Takih je pa menda v vsej Sloveniji komaj deset. Vsi drugi se tako lepo imenujejo »vršilci dolžnosti upravnika« oziroma ker je ukaz ali ministrski dekret pisan v srbsčini in stoji tam zapisano »vršilac dužnosti upravnika«, mislijo nekateri menda, da je tudi to titel in se zato poleg svojih kolegov »starešin« tudi oni pod slovenska poročila srbsko podpišejo kot »vršilac dužnosti upravnika«.

Ne bodimo šalobarde!

Joja.

KAKŠEN BI MORAL BITI PREDSTOJNIK?

Na to važno vprašanje je odgovoril major ameriške armade Bertram Duckwall. Razvrstil je predstojnike na šest različnih tipov. Na prvem mestu stoji predstojnik, ki je razburljive narave. Tak se naglo razvname in mu šine v glavo kri za vsak nič, kar pa čisto sam zakrivi z napačnimi in pomanjkljivimi informacijami. Že po naravi je bilo v njem dokaj brezobzirnosti, ki se je sedaj, ko je dosegel predstojniško mesto, še povečala. Vse drži v strahu. Znano pa je, da je težko vršiti službo v taki atmosferi. Tak predstojnik ima vedno polno konfliktov in si domišlja, da se mu podrejeno osebje punta. Nikdar ne upošteva psihologije tistih, s katerimi je v službenih stikih. Tak predstojnik se ne vzdrži dolgo, ker spada v ono vrsto poveljnikov, ki padejo morda po nesreči (?) zadeti od zadaj že pred bitko.

Druga vrsta načelnikov si domišlja, da je v njih združeno vse, kar mora imeti predstojnik. Predpisujejo vsako delo in odreja strogo, na kak način se ima tisto delo izvršiti. Nimajo zaupanja v zmožnosti drugih in ubijajo vsako iniciativo. Nepristopni so sugestijam in tako je vpliv in dober svet drugih že naprej onemogočen in marsikatera dobra ideja ostalih se že naprej odklanja. Podobni poveljnik, dasi je vztrajen in neumoren delavec, žrtvuje mnogo časa opravi lu neznanega pomena, a ne velikim problemom svoje odgovorne službe. Tak tip je večkrat produkt prehitrega povišanja. Njegovo delo je navadno brez uspeha, ker vse preveč kritizira, a malo poučuje, pikre kritike napram podrejenim pa ustvarjajo nevarne špranje v zboru.

Tretji tip ima nekaj skupnega s prejšnjim. Razlikuje pa se od njega v tem, da vse podrobnosti poslovanja, ki jih sam nasvetuje, hoče sam izvršiti. To so vam najmarljivejši možje na svetu. Vse jih ima rado, zaposleni so vsako minuto, opravljajo delo drugih, ki med tem lahko roke križem drže. Dasi so zelo vestni, vendar ne naredo dosti, ker delajo v krogu, kjer ni sodelovanja. Njih organizacija se zruši, kajti ni mogoče, da bi ena oseba zmagala vse posle. Energija predstojnikov tega tipa bi se izkoristila pod dobrim vodstvom drugih, sami pa so za predstojnika nesposobni.

Četrti tip je načelnik, ki zasleduje idejo, da bi postal popularen pri podrejenem osebju. Ustreza želji vseh brez zadostnih vprašanj in preudarkov. S tem marsikdaj podpira reči dvomljive vrednosti. Zato se mora večkrat zateči k tihotapskim metodam iz razumljivih razlogov, da bi pozneje zadevo zagovarjal, ko so se učinki njegovega nerazsodnega dejanja pokazali. Ni mu dano, da bi žalil čuvstva drugih in se izogiblje glavni rezultanti. Hvali vsakoga ne glede na to, ali je vreden hvale ali ne. Kadar pa je postavljen pred težko izkušnjo, ne zagovarja svojih podrejenih, ker se boji, da bi mu to ne škodovalo pri njegovih višjih. On je to, kar je v armadi »petolizec« in je kot tak pri podrejenem osebju nepriljubljen. Njegova težnja po popularnosti postane sčasoma vzrok njegovega padca.

Malomarni predstojnik je peti tip. Predstojniških zmožnosti mu sicer ne manjka, toda uveljavi se samo tedaj, če je podrejeno osebje marljivo in vestno. Prepuščeni sebi samim, razvijejo ti iniciativo in vzdrže uradu ugled. Kakor hitro pa se pojavi problem, ki zahteva razsodnega in energičnega predstojnika, pa postane neumevnost lastne organizacije vzrok predstojnikovega padca.

V nasprotju z zadnjim tipom je pravi predstojnik. Prinesel je s seboj na predstojniško mesto bogate izkušnje. Dobro pozna razmere in ljudi. Razumno izrabljena energija je naravna posledica smotrene razdelitve službe, tako da primeroma z majhnim trudom vodi vse v najlepšem redu. Njegove uspehe je treba po večini pripisati pravičnemu obnašanju do onih, katerim je za predstojnika. V taki atmosferi nepristranosti se dela jako dobro ne glede na obilico poslov, ki jih je treba izvršiti. Predstojnik tega tipa dela samo in edino za dobro organizacijo, za njeno blaginjo in uspeh, a nikdar ne za svojo osebo, ker predobro ve, da človek stoji ali pade po delovanju tistih, katerim poveljuje. Tak načelnik je lojalen do svojih podrejenih in gre rajši zanje v boj, kakor da bi se jim godila krivica. Zato mora biti vsak predstojnik predvsem psiholog, proučevati mora obnašanje drugih, a spoznavati mora tudi sebe samega. Vedeti mora, da vsaka njegova beseda, vsak njegov korak napravi izvesten vtis pri tistih, ki so okoli njega. Premišljati mora, kakšen predstojnik je in si mora prizadevati, da postane tip pravega kriminalarja.

PETETEFILM.

Ker je današnja številka posvečena upravnikom in predstojnikom pošt, naj bo še ta kotiček zanje. Zato prinašamo nekaj »upravnških vicov«.

— — —

»Papa, kaj pa je to: predstojnik?«
»Veš sinko, predstojnik je gospod, ki pride vedno prepozno, če pridem jaz prezgodaj, in vedno prezgodaj, če pridem jaz prepozno.«

— — —

Sluga: »Kaj pa iščete, gospod upravnik?«

Upravnik Matevž: »Kje pa je moj klobuk?«

Sluga: »Tu je vaš klobuk.«

Upravnik Matevž: »Pa saj to ni moj klobuk!«

Sluga: »Oprostite, gospod upravnik, klobuk sem nekoliko okrtal.«

— — —

Tujec: »Prosim, ali je došlo na moj naslov kako pismo. Pišem se Ivan Vrtačič.«

Poštari: »Ali poste restante?«

Vrtačič: »Ne, katoličan!«

— — —

»Koliko uslužbencev imate na Vaši pošti?«

Upravnik: »Trinajst, oziroma pravzaprav dvanajst, ker je vedno eden na stranišču.«

— — —

Upravnik: »Vi ste me že pred enim mesecem prosili za odsotstvo, češ da je vaša žena na smrt bolna, sedaj ga pa zopet zahtevate iz istega vzroka.«

Uradnik: »Jaz ne morem nič za to in mi je prav žal, da se ne morem zanesti na svojo ženo.«

NOVO DRUŠTVO POŠTNIH UPRAVNIKOV?

Sliši se, da nekateri upravniki niso zadovoljni z delovanjem Oblastne organizacije. Bajе nameravajo zopet oživiti nekdanje društvo poštne upravnike. Doslej nisem mogel ugotoviti, odkod izvira ta gorostasna namera in kje so tisti upravniki. Mislim pa, da delam krivico našemu stanu, če pravim nekateri upravniki, ker nemara je samo eden ali par takih nezadovoljencev. Morda tiste žalostne izjeme, ki so se včlanile v neko drugo društvo izven OPO, kamor ne spadajo, vsaj po uradnem nazivu tistega društva ne. Morda tisti še bolj žalostni eksemplarji — hvala Bogu, vsi gredo na prste ene roke, — ki miso nikjer organizirani.

Ali so nekateri poštni uslužbenci res že čisto ob pamet ka-li, da ne vidijo eno ped pred seboj? Ali res ne morejo živeti brez tistih brezpomembnih, nepotrebnih in ničvrednih separatističnih društev? Ali je res med slovenskimi upravniki kdo, ki hoče podirati in rušiti v teh težkih časih? Ali ima zopet kdo poželjenje in častihlepije, da postane predsednik deseterice ljudi v teh tako silno resnih časih? Ali smo otroci ali resni ljudje? Mar naj bo to znak inteligence poštne uprave in predstojnikov poštne uprave?

Saj smo že imeli svoje društvo, in kaj je bilo? Ne odrekam dobre volje, toda vsi vemo, kje in kakšni so bili uspehi. V znamenju edinstva in enotnosti smo likvidirali svoje društvo ter se udružili v Oblastno organizacijo, ki vsikdar in vedno dokaže, da vodi račun o poštne upravnike in predstojnike, kakor morda o nobeni drugi panogi svojega članstva. Če ni še tukaj bistvenih uspehov, pa še bodo, če bomo vztrajno, odločno in disciplinirano skupaj držali. Morda ima kdo kako pritožbo zoper OPO, morda komu ni kaj prav, toda naj bo mož in naj pride na dan s svojo pritožbo! Bogokletni poizkus, razdirati naše vrste, bomo pa mi resni upravniki sami v kali zatrli.

Upravnik, ki je bil nekoč tudi separatist, pa ne bo več.

Kaj je še novega v Beogradu.

V naši državi ni treba kakšne posebne smole, da prideš v prestolnico ravno ko izbruhne kriza, ali ko se streljajo, ali ob kakšni drugi prijetni priliki. Jaz imam s potovanji v daljni Beograd smolo še posebej v zakupu. Enkrat vladna kriza, drugič minister umre, tretjič je generalni direktor na potovanju v inozemstvu in tako naprej. Zdaj ob kongresu je bila zopet dolgotrajna znana kriza. Zato se delegacija naše organizacije ni mogla spuščati v bogzna kakšne intervencije, zlasti je moral odpasti običajni poset pri g. ministru, ker je bil v ostavki. Za časa kongresa nas je itak zavzelo delo na zborovanju, ostal sem pa še en dan, da sem pri posameznih referentih v ministrstvu urgiral stare zahteve, ki jih ima članstvo naše organizacije. Dotakniti se hočem samo na kratko glavnih vprašanj:

Revizija uradniškega zakona gre počasi naprej. Komisija sicer dela, vendar se ne more pronikniti v načrte te komisije. Sumi se, da revizija ne bo prinesla bistvenih izprememb in da delovno osebje nima od te komisije in te revizije ničesar dobrega pričakovati, ker da skrbe samo za najvišje položaje v Beogradu in sami zase. Ne moremo kontrolirati, koliko so te govorice upravičene, vemo pa samo toliko, da članstvo naše organizacije nima povoda ogrevati se za revizijo uradniškega zakona. Sploh se pošta več ne spušča v sedanji splošni uradniški zakon, ker zahteva pošta svoj **poseben zakon** za poštno, brzojavno in telefonsko uslužbenstvo. Poštarji se ne moremo in nečemo primerjati z drugimi stanovi državne službe. Naše delo je tako različno od drugih panog drž. službe, da ne moremo iti v isti lonec z drugimi državnimi uslužbenci. To je večina kulturnih držav že izprevidela. Nekatere države gredo tako daleč, da izkazujejo v svojih statistikah poštarje čisto ločeno od vseh ostalih drž. uslužbencev. Dostikrat se bere: ta in ta država ima toliko in toliko državnih uslužbencev, **nevštevšj poštne nameščence**. Ali: toliko in toliko državnih uslužbencev **ter toliko in toliko poštne nameščencev**. Ni vrag, da bi se pri tako hitro izmenjavanjih ministrskih ne našel enkrat tudi pri nas poštni minister, ki bi odločno izjavil: **pošto poštarjem!** Za ptt. stroko in za ptt. osebje treba posebnega ptt. zakona! Zato bo zdaj vse naše delovanje osredotočeno na ta cilj: specialen zakon, s katerim šele se bodo mogle in morale popraviti krivice, ki jih trpi danes delovno ptt. osebje.

Napredovanja v višjo položajno skupino so zaenkrat zaradi krize odložena na nedoločen čas. Predlog je bil že pripravljen, minister se je še malo obotavljal, češ da si mora kot novinec najprej malo ogledati, kakšne razmere vladajo po posameznih direkcijah, no pri tem ogledovanju ga je zalotila vladna kriza in predlog je splaval po vodi. Kralj že en mesec ne podpisuje nikakih ukazov, zato mora čakati tudi naš predlog boljših časov. Organizacija je zainteresirala vse merodajne kroge, da bi se stvar srečno izvedla. Tudi v novi politični konstelaciji bo organizacija storila vse, da dobi prizadeto osebje svoje zdavnaj zaslužene skupine.

Novi pravilnik o pogodbenih poštarjih in njegovo proučevanje gre počasi naprej. Stvar je težka v prvi vrsti zato, ker ne moremo zainteresirati v tem vprašanju srbskih krogov, ker v Srbiji, Črni gori in Bosni do danes ni pogodbenih pošt. Z letošnjim finančnim zakonom se smejo sicer ustanavljati pogodbene pošte tudi v omenjenih pokrajinah, toda te pokrajine kakor tudi Savez protestirajo proti deerarizaciji in zahtevajo, da naj bodo v vsej državi same erarne pošte. Po mojem mnenju je to neizvedljivo, vsaj pri sedanjem sistemu ne. Če se enkrat sprejme nov zakon o občinah in se njim prepusti

upravljanje najpotrebnejših poštne poslov, zlasti prenos pošte, potem bi mogel biti govor o splošni erarizaciji pošt. Tako bi na primer pomožne in pogodbene pošte do 10 tisoč enot na leto prevzele občine in bi bile to občinske pošte, vse večje pošte bi se pa erarizirale. Za enkrat pa je aktualno, da se izda nov, modernejši pravilnik o pogodbenih poštarjih. Ministrstvu služi za osnovo načrt, ki ga je izdelala naša Obl. organizacija. V načelu ni protivno temu načrtu, stoji pa na stališču, da je nesprejemljiva zahteva, da bi dobivali pogodbeni poštarji pokojnino od države. Preskrba in zavarovanje pog. poštarjev za slučaj bolezni, onemoglosti in starosti bi se mogla urediti samo na osnovi **privatnega pokojninskega fonda**, ki bi bil morda pod državno kontrolo, vsekakor pa od države podpiran. To idejo bo naša organizacija proučila ter ob priliki pojasnila sestavo, ustrojstvo, svrhu in cilj takega fonda v P. glasniku.

Prevedba dnevničarjev v prejšnja zvanja služiteljev in zvaničnikov se izvrši v kratkem času. Sporno je še dvojje: ali naj velja prevedba od dneva 1. aprila 1928 ali od dneva podpisa dekreta, in ali mora biti tem prošnjam priloženo zdravniško in npravnstveno izpričevalo. V smislu zahtev prizadetih uslužbencev se je organizacija morala postaviti na stališče, da naj se prevedo po datumu od 1. aprila in da naj izpričevala odpadejo. Najbrže se bo tako tudi zgodilo, ker je to stališče osvojil tudi g. gener. direktor. Seveda pa vsa stvar ni tako enostavna in ne čisto brez nevarnosti, ker je tukaj še Glavna kontrola, ki dela povsod težkoče in ovire, kjer le more. Sporno je, ali bo priznala postavitev za nekaj mesecev nazaj. Še bolj je sporno, ali bo odobrila postavitev na prošnje, ki niso opremljene natančno po določilu čl. 11 uradn. zakona, to je brez novih zdravniških in npravnstvenih izpričeval. Kajti pred vsem je treba pomniti, da tukaj ne gre za prevedbo, ampak za čisto novo postavitev. Gotovo je, da to ni prav, toda finančni zakon je tak. Na sedanji stilizaciji predmetnega člena ni krivo poštno ministristvo, ki je sestavilo besedilo tega člena v smislu zahtev organizacije tako, da bi bili prizadeti dnevničarji avtomatično prevereni na zvanja, ki so jih imeli pred 1. aprilom 1927, toda neizogibno finančno ministristvo je izpremenilo predlog v sedanje besedilo.

Deerarizacija pošt je bila že toliko kakor gotova. Administrativni odsek ministristva je izdelal predlog, po katerem bi postalo v vsej kraljevini 106 sedanjih državnih pošt pogodbene pošte. Med temi 106 jih je 10 iz Slovenije, druge pa največ iz pokrajin, v katerih doslej ni bilo pogodbenih pošt. Ravno ko je bil seznam gotov in predložen ministristvu na podpis, je podala vlada ostavko in minister ni hotel podpisati, češ da tako važne stvari ne bo aprobiral v demisiji in da naj zato reši zadevo njegov naslednik. Ker je deerarizacija onih 10 pošt iz področja naše direkcije v interesu službe in osebja, sem se zavzel za stvar, da se predlog takoj zopet obnovi, čim dobimo novo vlado. Zato je upati, da bo stvar do jeseni ugodno rešena.

Pomanjkanje osebja in mačehovska skrb poštne uprave za naraščaj v Sloveniji je bila glavna točka mojega referata na kongresu, ki je povzročil mnogo razburjenja in zamere. Ta referat izide v prihodnji številki v nadaljevanju poročila o poštne kongresu. V prvi vrsti sem se zavzel za nastavitvev onih brezplačnih vezbenk, ki že več kot eno leto tlakó delajo poštne upravi. Pokazal sem tudi na škandalozne razmere pri sistemiziranju nižjega uslužbenstva pri velikih poštarjih. Tako ima n. pr. ljubljanska glavna pošta isto sistemizirano stanje pismonoš, kakor ga je imela pred 20 leti, ko ni imela Ljubljana niti 40 tisoč prebivalcev in ko je bil promet neprimerno manjši kakor danes. Zaradi prenizkega siste-

miziranega stanja po budžetu se trenutno sicer ne da nič popraviti, upamo pa, da se bodo pri prihodnjem proračunu malo bolj ozirali na potrebe Slovenije. Direkcija je storila v tem pogledu svojo dolžnost, odvisno pa je seveda, kako se bo uporabljal rdeči svinčnik po vseh različnih instancah, preden se sprejme pravi proračun.

O stanju organizacije, to je celotne poštne organizacije — Saveza in njegovih oblastnih organizacij — tukaj ne bom pisal, ker prinese »Poštni glasnik« v vseh avgustovih številkah o tem obširno poročilo pod zaglavjem »Poštne kongres«. Pripomniti moram samo toliko, da je poštarska organizacija v naši državi na svojem mestu. Morda ona edina od vseh organizacij državnih uslužbencev ve, kaj hoče in kam gre. Zato naj nas ne bo strah, ampak oklenimo se trdno in zvesto svoje edinstvene organizacije.

Jos. Jakše, predsednik OPO.

Organizacijsko gibanje.

SLUŽBENE OBJAVE OPO.

Sestanek na Bledu se bo vršil v nedeljo, dne 5. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne v hotelu »Beograd«. Obljubljeno nam je, da priredi ta dan izlet na Bled tudi bratska zagrebška Oblastna organizacija, ki pripelje seboj več tovarišev in tovarišic iz Zagreba. — Za naše članstvo z Gorenjske je ta sestanek obvezen. Prav bi pa bilo, da porabijo tudi ljubljanski tovariši in tovarišice to priliko za izlet. Poverjeniki gorenjskih pošt naj skrbijo za polnoštevilno udeležbo.

Sestanek v Murski Soboti se bo vršil v nedeljo, dne 12. avgusta t. l. ob pol dveh popoldne v mali dvorani hotela Slon. Pričakujemo od tovarišev in tovarišic iz Prekmurja, da bo ta naš sestanek dobro obiskan, kakor vsako leto doslej. Poročal bo predsednik Jakše in en zastopnik nižjih uslužbencev.

Sestanek v Ptuj se bo vršil v nedeljo, dne 12. avgusta t. l. ob dveh popoldne v gostilni »Pri zamorcu« (M. Brenčič). Tovariši in tovarišice iz Maribora naj porabijo ta sestanek za izlet. Poverjeniki naj store svojo dolžnost in skrbijo za čim lepšo udeležbo.

Člane, ki so se obrnili zadnje tedne na organizacijo, prosimo nekoliko potrpljenja. Zaradi kongresa, dopusta predsednika tov. Jakšeta in poročila o kongresu so dopisi nekoliko zaostali. Ustrezemo in odgovorimo vsem, kakor hitro bo mogoče.

KAKO NAJ SE PLAČUJE ČLANARINA.

»Službene objave«. Da zamore blagajnik OPO natančno in brezhibno voditi pregled o plačani članarini in da se mu ogromno delo kolikor mogoče olajša, opozarjamo vse pošte, poverjenike in celokupno članstvo na okrožnico št. 179 — 1928, s katero se urejule plačevanje članarine za Oblastno organizacijo poštne uslužbencev v Ljubljani. Članarina se pobira po poverjenikih. Pri poštarjih, pri katerih pa ni poverjenikov, a je več ko en član naše organizacije, tam naj se člani med seboj dogovore, kdo bo pobiral in nakazoval članarino. Vplača naj se po skupni položnici, na zadnji strani položnice naj se natančno napiše ime, priimek, službeni značaj in znesek, ki ga je posamezni član vplačal. Poverjeniki, ki prejmejo imenike svojih članov od blagajnika, naj postopajo tako kakor so meseca julija. Nova metoda je izpadla zelo povoljno in zaslužijo poverjeniki za svoje natančno in požrtvovalno delo popolno zahvalo. — Eventuelno izdatke (poštšina itd.) se lahko kar od nakazane svote odračuna, ali pa konec leta. — Blagajnik OPO.

To in ono.

Današnja številka ima 6 strani, ker je dvojna, kakor smo že zadnjič sporočili. 21. številka dne 21. julija ni izšla, zato je današnja številka 21. in 22. skupaj. Cela priloga je posvečena upravnikom. Prihodnje številke bodo izhajale zopet v redu.

O telefonu in telefonistkah bo pisala ena prihodnjih števil »Poštne glasnik«, najbrže ona od 1. septembra. Zato vabimo, da se od tovarišic telefonistk vsaj ena enkrat oglašajo s kakim daljšim člankom o silno naporni telefonski službi in o težnjah, ki jih imajo. Če ne bo nobena ničesar poslala, bo to slabše znamenje za naše telefo-

nistke, kakor za list. Rokopise s tinto in samo na eno stran pisane je treba poslati uredništvu »Poštnega glasnika« do 15. avgusta.

Prostovoljne prispevke za OPO so darovali pt. uradniki(-ce) pošte Maribor 2: Zofija Rakovec 100 Din, Valentin Zablachan 100 Din, Pavel Kandus 50 Din, Matilda Kogoj 50 Din, Ciril Kokošar 50 Din in Pepca Makuc 50 Din. V isti namen je daroval tov. Ivan Škerlec, upokojeni upravnik pošte Sv. Tomaž pri Ormožu 100 Din. Vsem zavednim in tako požrtvovalnim našim članom izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Poštni kongres. Bralce »Poštnega glasnika« nujno opozarjamo na poročilo o poštne kongresu, ki ga prinašamo v današnji številki in ki ga nadaljujemo v prihodnjih dveh, treh številkah. To ni suhoparno običajno poročilo o takih zborovanjih, ampak so v njem važne in aktualne stvari, ki morajo zanimati vsakega poštara in ki jih mora poznati vsak član naše organizacije. Letošnji kongres in poročilo o njem je zrcalo poštne stroke na splošno in poštne organizacije posebej.

Zahvala. Podpisana se iskreno zahvaljujem podružnici poštne in brzojavne uslužbenec v Mariboru in centrali v Ljubljani za podporo, ki sem jo prejela za svojega bolnega, sedaj umrlega

moža. Zahvaljujem se vsem njegovim tovarišem in gosp. uradnikom za častno udeležbo pri pogrebu ter pevcem, ki so zapeli žalostinko in spremili k počitku mojega nepozabnega moža Jakoba Skuhalo, pomožnega sprevodnika na Mariboru 2.

Osebnosti.

Postavljeni: za pb. ur. II/5 Avgust Jenko in Alojzij Volkar na Ljubljani 1; za pogodb. pošt. v št. Rupertu pri Mokronogu Julijana Šajn, rojena Bulc, v Hinjah pa Ciril Razpotnik.

Napredovali: iz 4. skupine v 3. skupino II. kategorije so napredovali: Vladimir Koser v Celju, Josip Rupnik na Ljubljani 1, Rikarda Gselman na Mariboru 1 in Milan Reich na Mariboru 2.

Iz 5. skupine v 4. skupino II. kategorije je napredoval Franc Pipan na Ljubljani 1.

Premešeni: pb. ur. II/3 Marija Cvar iz Toplice pri Novem mestu na Ljubljano 1, pb. ur. II/4 Vida Ušeničnik iz Sv. Pavla pri Preboldu v Polzelo, Štefanija Zuljan iz Velikih Lašč na Ljubljano 1,

Marica Štrukelj iz Šmartnega pri Litiji v Litijo in Matilda Trstenjak iz Sv. Trojice v Slov. gor. v Mursko Soboto; pb. ur. II/5 Janez Gselman iz Murske Sobote v Ptuj in Vera Plehan iz Murske Sobote v Sv. Trojico v Slov. gor.; telefonistka III/3 Terezija Lovšin iz Apač v Pragersko, priprav. III/4 Romana Peitler iz Most pri Ljubljani na Maribor 1, Pavla Stok iz Ptuja v Mursko Soboto, Angela Karnovšek z Ljubljane 1 v Šoštanj, Ljudmila Schweiger z Ljubljane 1 v Mokronog, Anka Hudales z Ljubljane 1 v Žalec in Vladislava Mikuz z Ljubljane 3 v Podnart; dnevničar Angela Veršec z Ljubljane 1 v Celje.

Upokojeni: Zvan. 1. skupine: Josip Oblak v Novem mestu, Anton Šimnic v Gorjah pri Bledu in Andrej Krulc v Brežicah.

Poroke: pogodbeni poštari Marija Cerar v Ivanjkih se je poročila z učiteljem Karlom Koršakom.

Ministrstvo je razveljavilo napredovanje v 3. skupino II. kategorije Karlote Horak, ker je pod disciplinskimi postopanjem.

Na novo se je otvorila pogodbeni pošta V/I Hinje.

Dobro in poceni kupite samo:

nogavice, rokavice, palice, dežnike, modno blago, galanterijo, potrebščine za šivilje, čevljarje, krojače, sedlarje in tapetnike, razna mila, kravate pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana

ob vodl. blizu Piešernovega spomenika

THE REX CO.

Ljubljana, Gradišče 10 — Zagreb, Salmište 56

Telefon štev. 268 interurban. — Ustanovljeno 1906.

Specijalna trgovina prvovrstnih pisalnih in kopirnih strojev, razmnoževalnih aparatov in raznovrstnih pisarniških potrebščin. **Pisalni stroji na obroke.**

Za nakup vseh pisarniških potrebščin se priporoča

tvrdka

50

M. TIČAR, Ljubljana.

Šelenbur. ova ul. 1 in Sv. Petra cesta 26.

Tovarna perila

GENICA VOJSKA

LJUBLJANA, Gosposka ul. št. 16

Izdeluje moško in žensko perilo, damske bluže in pijame en gros in po meri.

„MODERNIK“

specijaliteta za dame, kraj zaščiten pod št. 2058.

TVORNICA PERILA

PETER PIRC & Co.

LJUBLJANA, Sv. Petra c. št. 25

FIRNEŽ, BARVE, LAK, EMAJL

in vse v stroko spadajoče blago,

DOBRO IN CENO KUPI DOBRO IN CENO pri

Medić Zankl d. z. tovarna olja, laka in barv o. z. Ljubljana-Medvode

Lastnik: **Franjo Medić.**

A. Škedelj, Ljubljana

Stari trg 11a

priporoča po najnižjih cenah:

šolske in pisarniške potrebščine, razglednice in papir **NA DROBNO! NA DEBELO!**

„RADIO“

FRANC BAR

LJUBLJANA, MESTNI TRG 5

Damske plašče

pač ni kupiti preje, dokler se ni videla krasna izbira plaščev (modelov) tvrdke F. LUKIČ v Stritarjevi ulici, ki nudi višek eleganc v teh oblačilih.

BRAČA LASAN

priporočata svoje gostilne

Dunajsk. c. 3 1, Kersnikova ul. 5 v Šiški pri „Anžoku“.

Topla in mrzla jedila, morske ribe, črna kava, čaj. Senčnat vrt.

priporoča svojo bogato zalogo damskega perila, vezenin, čipk itd. od najcenejše do najnežje vrste. Članom gospodarske zadrage na obroke.

Pri nakupu manufakturnega blaga, kakor tudi moških in otroških oblek vseh vrst, se priporoča

tvrdka

FR. SLOVNIK

Ljubljana, Stari trg 2.

Obleke po meri se ceno, točno in najsolidneje izdelujejo.

Manufakturna veletrgovina

FELIKS URBANČ, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 1

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega blaga po nizkih cenah.

Tuječ Evgen

LJUBLJANA, Cigaletova ul. št. 1

se priporoča

za prodajo elektrotehn. in tehničnega materiala, žarnic, motorjev, transformatorjev itd.

MERCINA IN DRUG

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO

LJUBLJANA, KOLODVORSKA 3.

GLAVNO ZASTOPSTVO IN SAMO-PRODAJA ZA SLOVENIJO VSEH IZDELKOV TOVARNE ZA DOKU-— MENTNI IN KARTNI PAPIR —

BRATJE PATNIK, RATEČE.

Priporočamo Vam najboljše testenine, in te so:

Dobijo se v vsaki trgovini.

Izhaja 1., 11. in 21. v mesecu. Naročnina na leto 24 Din, ožr. 12 Din za pol leta. Oglasi po dogovoru. Čekovni račun št. 11.834.

Rokopise je pošiljati uredništvu »Poštnega glasnika« v Ljubljani, Pred Prilami 1. Reklamacije, oglase in drugo pa na upravo lista Sv. Jakoba trg 2. Za »Obl. organizacijo ptt. uslužbenec v Ljubljani« izdaja in ureja Joško Jakše v Ljubljani. — Za »Nar. dno tiskarno« Fran Jezeršek v Ljubljani.